

Helse- og omsorgskomiteen
Stortinget
0026 Oslo

Kongens gate 14
0153 Oslo, Norway
T: +47 23 31 83 00
www.teknologiradet.no

Vår ref.: 16.15
Deres ref.:
Dato: 21.09.2015

Teknologirådets innspill til Primærhelsemeldingen

Teknologirådet vil med dette gi innspill til Stortingets behandling av Meld. St. 26 (2014–2015) *Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet*, heretter omtalt som Primærhelsemeldingen. Våre kommentarer retter seg i hovedsak mot kapittelet Digitale verktøy i helse og omsorgstjenesten (kap. 18).

Digitale tjenester til innbyggerne (kap. 18.2)

Regjeringen ser på teknologi som bærebjelken i fremtidens helse- og omsorgstjenester (s. 83), og fremhever at helseapper på mobiler og nettbrett gir muligheten til overvåking av egen helsetilstand og innsamling av personlige helsedata i sanntid (s. 86).

Teknologirådet mener at en slik satsing på mobil helseteknologi er riktig. Det er i dag store grupper pasienter med kroniske sykdommer i Norge som kan ha stor nytte av mobile helseteknologier, noe vi har beskrevet i vårt innspill til Stortinget [Mobil helse for kronikere](#) fra februar 2015.

Tilbudet av mobile løsninger for å følge opp hjerte- og kretsløpssykdommer, KOLS, diabetes m.m. øker raskt, kommer utenfra helsetjenesten, og blir ofte tatt i bruk uavhengig av hva myndighetene gjør. Dette tilsier at regjeringen bør gå raskt frem.

Teknologirådet anbefaler derfor at helsemyndighetene allerede nå legger til rette for at personer med kroniske sykdommer kan følge opp helsen sin hjemmefra, og samtidig få nødvendig og løpende oppfølging fra helsetjenesten. Dette kan gi pasienter med kroniske sykdommer styrket autonomi og en mer forsvarlig og effektiv helsetjeneste

Finansieringsordninger (kap 18.3)

Dagens finansieringsmodell er til hinder for en nødvendig modernisering av helsetjenesten. Oppfølging over nett av pasienter med kroniske sykdommer vil innebære nye oppgaver for helsepersonellet knyttet til bl.a. tilrettelegging og oppfølging av målingene. Flere av disse oppgavene kan gjøres av andre enn legen, slik at legerressurser kan frigjøres og helsetjenesten bli mer effektiv.

Regjeringen sier i tråd med dette at «finansieringsordninger som legger til rette for økt bruk av digital kommunikasjon og nye samarbeidsformer må utredes» (s. 85). For at de nye finansieringsordningene skal gi ønsket gevinst for pasienten og helsetjenestene, vil Teknologirådet anbefaler at det legges vekt på disse punktene:

- *Likestille nettkonsultasjoner med fysisk oppmøte.* Dermed kan pasienter spare tid og leger kan planlegge sin tid bedre.
- *Belønne løpende oppfølging over nett.* Dermed vil pasienten kunne oppleve økt trygghet og få rask respons fra helsetjenesten.
- *Gjøre takstene profesjonsnøytrale* for å fremme rasjonell organisering og bruk av helsepersonellets kompetanse.

Kvalitetssikring av løsningene (kap 18.4)

Primærhelsemeldingen påpeker viktigheten av at pasienter og helsepersonell kan være trygge på at verktøyene er sikre i bruk, og foreslår at arbeidet med velferdsteknologi og mobil helse bør inkludere metoder og rammeverk for standardisering, kvalitetssikring og godkjenning av de ulike løsningene (s. 87).

Teknologirådet er enig i at kvalitetssikring er viktig, men spørsmålet er hva som best ivaretar pasientenes trygghet. En godkjenningsordning vil ta tid å etablere og vi risikerer å få godkjenningsrutiner som er i utakt med den raske teknologiutviklingen. Pasientorganisasjoner, industrien og helsemyndigheter i land som Storbritannia, har etablert anbefalingstjenester som rangerer og vurderer mobile helseløsninger. Vi anbefaler derfor at norske helsemyndigheter legger til rette for en smidig anbefalingsløsning som hjelper pasienter og leger å velge helseapper og utstyr som er kvalitetssikret og tilpasset norske forhold. Tjenesten bør knyttes til Helsenorge.no.

Pasientens personvern mangler i meldingen

Når personer med kroniske sykdommer følger opp helsen sin hjemmefra, vil de generere og dele mye helsedata. Utviklingen skjer raskt og i et globalt marked, der persondata er en ettertraktet handelsvare. Helsedata er sensitive, og pasienten er i dag det mest sårbare leddet i kommersielle datakjeder på internett.

Primærhelsemeldingen omhandler i liten grad personvernet til pasienter som bruker mobile helseløsninger. Dette er en mangel ved meldingen som bør adresseres.

Teknologirådet mener at norske helsemyndigheter, som en potensielt viktig aktør i et marked i utvikling, bør stille krav til tjenesteleverandørene om at de gir pasienten råderett over egne data. Dette bør inkludere krav til forsvarlig deling av data, informasjonssikkerhet og transparens.